

[Statsministeren]

re dansk. Jeg vil gerne understrege, at der i undervisningsministeriet i øjeblikket foregår nogle undersøgelser – man venter, de er afsluttet i 1980 – og de kan danne grundlag for, hvorledes man yderligere skal udbygge uddannelsen netop på dette område.

Der er en ting, det er vigtigt at få sagt i forbindelse med en diskussion af denne art: Hvad vil gæstearbejderne i øvrigt? Vil de være her midlertidigt for at arbejde og tjene penge for så at tage hjem, eller vil de være her for virkelig at blive indvandrere, virkelig at være i Danmark, måske for resten af livet? Det mener jeg er et af de vigtigste spørgsmål at få stillet, men også et af de vigtigste spørgsmål at søge afklaret, person for person, for hvis man kan afklare det, bliver det i hvert fald en smule nemmere at tilrettelægge en uddannelsespolitik og en politik på det sprogmæssige område. Alt dette vil altså være meget lettere.

Må jeg nævne en enkelt ting, der har været fremme, nemlig spørgsmålet om kursus for faglige tillidsmænd eller i det hele taget en uddannelse til fagligt arbejde inden for de faglige organisationer. Her er jeg vidende om, at man nu i mange år har udført et ganske stort arbejde i en række faglige organisationer. Jeg er ikke i dette øjeblik klar over, om det følges op i samme udstrækning, som det tidligere har været gjort, men jeg tror egentlig, at det gør det, og det skal man ikke underkende. Det er et kostbart arbejde, også for de faglige organisationer, og det er et arbejde, der er behov for, fordi det måske er det første trin på udviklingen i retning af at integrere gæstearbejderne i det danske samfund, netop med arbejdspladsen og faget som udgangspunkt, så det vil være en lykkelig ting, om denne side af uddannelsen og integrationspolitikken virkelig kunne udvikles også fremover.

Spørgsmålet om forsørgelseskontrakterne har været debatteret. Her har regeringen alene tilkendegivet, at vi mener, der er nogle problemer; vi vil gå ind i en undersøgelse af det, og vi vil overveje, hvad der skal gøres ved det. Det kan være rigtigt, som hr. Bernhard Baunsgaard har sagt, at disse forsørgelseskontrakter er udtryk for noget overordentlig vigtigt hos menneskene: at de vil forsørge deres nærmeste pårørende. Det er også rigtigt, at det er et led i deres kultur. Jeg ved ikke, om det kan sammenlignes med andre

fradrag, som andre samfundsgrupper måtte have, men i hvert fald vil jeg sige, at det er noget, der uundgåeligt er blevet et problem i det danske samfund, at fremmedarbejderne har disse fradrag. Må jeg give et tænkt eksempel. Hvis der står to arbejdere på den samme arbejdsplads – den ene er altså dansker, og den anden kommer fra tredjelandsene – så kommer man uundgåeligt i den situation, at den ene ingen fradrag har eller kun meget begrænset har ret til fradrag, medens den anden sender måske ret betydelige beløb hjem og kan fradrage dem på selvangivelsen. Hvis der så opstår en tvivl om, hvorvidt det er fuldt berettiget med disse penge, der sendes hjem, bliver det et problem, og så er det et problem, som regeringen har pligt til at undersøge. Hvorfor? Ja, netop for at der ikke skal være bestemmelser i vores skattesystem, som kan give anledning til en sådan grad af utilfredshed med tilstedeværelsen af gæstearbejdere i dette land, at man i virkeligheden ikke kan få den integration fremmet, som man gerne vil have fremmet. Det er altså meget vigtigt ikke blot at tale godt og rigtigt om, hvad der skal gøres, men også at gribe ind over for ting, som kan virke uretfærdigt, og som kan være et irritationsmoment, der måske ligefrem fremmer racismen, og som nogle politisk kan spekulere i.

Hr. Steen Folke sagde, at det er lettere at påpege problemerne end at løse dem. Det skal jeg være den første til at indrømme, men jeg vil tilføje – hvad jeg også tror er andres synspunkt her i folketinget – at disse problemer er nok store og de er nok svære, men de skulle være overkommelige at løse, og i hvert fald vil det givet være muligt at løse dem bedre, end det er lykkedes indtil dato. Derfor skal vi styrke vores bestræbelser på alle disse områder, først og fremmest for gæstearbejderne selv.

Men jeg vil gerne sige, at det er vigtigt, hvis vi kunne tilskynde fredeligt og menneskeligt gæstearbejderne til så tidligt som muligt at vælge, hvad de vil. Jeg forstår meget vel, at det kan være svært, men det er en forudsætning for at give en effektiv uddannelse, for at komme i gang med en mere effektiv oplysning omkring tingene.

Det er også vigtigt, at vi nu får vedtaget, at gæstearbejderne eller indvandrerne kan få stemmeret. Jeg tror også, at en stemmeret til de kommunale råd vil have en positiv virk-